

FRISK KÆRNEMÆLK HVER DAG

A/S Thorshavns Mælkeforsyning
& Margarinefabrik.

Et Storstværk i vor Litteratur.

For kort Tid siden fortalte Kredslege Johan Lemche i Kongens Lyngby til et Blad enkelte af sine pudsige Oplevelser med beduggede Herrer, hvem han i Egbeds Medfor har spiritusprovet. De kunde komme med de besynderligste, til Tider ikke saa lidt uforskammede Bemærkninger til ham, men det kunde ogsaa hende, at en og anden efter endt Undersøgelse svangede ud af Døren med et gemytligt: "Farvel, Doktor, og hils Gyrithe!"

Man har vel Lov til heraf at skønne, at Kredslegens Fru har opnaaet en ikke ringe Popularitet i Folket. At hun i en Menneskealder har været overordentlig populær inden for Kvindebegævelsen, er en kendt Sag. Alle rede paa Grundlovsdagen 1910 talte hun ved Dansk Kvindesamfunds Møde paa Himmelbjerget til en Forsamling paa over 2000 Mennesker, og senere har hun været meget virksom i Ledelsen af Dansk Kvindesamfund, hvis Blad, "Kvinden og Samfundet", hun redigerede fra 1913-19, og hvis Historie hun skrev. Hun stod altid, og staar endnu, i Kampen indenfor Kvindebegævelsen.

Blev hun saaledes tidligt en central Skikkelse i "Hvad-vi-vil-Kvinderne's" Rækker herhjemme, knæb det mere for hende at slaa igennem som Forfatterinde. Hun begyndte, 32 Aar gammel, i 1898 med "Fortællingen 'Soedmanns Jomfruer'", en beskedent Debut, der dog Aaret efter fulgtes af en vægtigere Bog, Romanen "Folkets Synder", hvis Formaal var, som hun selv engang har udtrykt det, "hensynsfuldt at sige en Sandhed, som ingen paa det Tidspunkt endnu havde haft Mod til at afsløre herhjemme". Bogen vakte en vis Sensation og fik en ikke ringe Udbredelse — i Tyskland, hvor den udkom i mange Oplag.



Gyrithe Lemche.

Det var imidlertid først, da hun tog kulturhistorisk Stof op til Behandling i Romanform, at hun fandt sit rette Felt og naaede frem til en Førsteplads i vor Litteratur. Hun skrev "De Fyrsteborg Bønder", hvori hun søgte at forklare det Særsyn, at Bønderne i Omegnen af København aldrig blev Foregangsmand i nogen Henseende, skønt de først af Danmarks Bønder fik Friheden og blev Selvejere. Det var de Bernstorffske Bønders Liv, hun fortalte, Mystiken, der var et karakteristisk Træk i livet paa de udflyttede Gaarde, hvilket forklarede ved den Ensomhedsfølelse, som naturlig maatte udvikle sig vedligeholdte sig blandt disse Mennesker, der i Generationer havde været vant til at bo Dør om Dør indenfor Tofteleddet under Byvægens Aarvaagenhed, det var Forvandlingen fra Bondeby til Villakvarter og Forstad hun skildrede.

Men hendes Hovedværk, og det, der vil bevare hendes Navn i Litteraturen, er den store tids-historiske Romanserie "Edwards-gave", der omfatter fem Bind, som nu udsendes i en smuk Subskriptionsudgave. Med denne Romanserie har Forfatterinden gjort et Forsøg — og det er lykkedes for hende — paa at finde en ny Vej for historisk Romandigtning.

I Stedet for den hidtidige mest brugelige Form, at gøre historiske gyvne Personer til Genstand for digterisk Behandling, hvorved der oftest øves beklagelig Vold paa den historiske Sandhed, valgte hun at gengive henfarne Slægters Virken og Tenkemaade gennem opdigtede Personer, men paa en saa vidt mulig autentisk historisk Baggrund.

I Tyskland har Thomas Mann i "Huset Buddenbrook" skildret en tysk Købmandsfamilie, i England behandler John Galsworthy i "Forsyths-Sagen" en engelsk Slægt af Sagsøgere og Bankfolk, Gyrithe Lemches Slægtsroman giver os et dansk Håndels-historie, og den er opstaaet uafhængigt af de to udenlandske Slægtsromaner, idet første Bind af "Edwards-gave" udkom et Aar før "Huset Buddenbrook".

Forfatterinden, der paa moderne Side nedstammer fra en af de store Håndelsfyrster i den gyldne Handelsperiode herhjemme i Slutningen af det 18. Aarh., Direktør i Asiatick Compagni, Justitsraad René Pierre Francois Mourier, begynder sin Slægtsroman i denne Periode og har sikret hentet Træk fra sin egen Slægts Historie. Men en Nøgleroman er Bogen ingenlunde. Det er ikke bestemte Personer, hun har villet skildre, men den Tid og de Forhold, som var Baggrunden for Slægtens Liv og for dens nedavdede Anlæg for Godt og Ondt.

I det første Bind, "Købmænd", er vi i den Tid, da "Compagnierne" blomstrede, da de store, fornemme Håndelsgaarde grundlagdes paa Christianshavn, da "Pladserne" anlagdes, hvortil de stolte Købmandskibe lagde ind, naar de vendte hjem fra deres Eventyrrejser til Asien og Vestindien, til Ostindien og Guinea-kysten, rigt lastede med Kolonialvarer og mærkelige fremmedartede Ting, da Købmændene tjente store Penge, holdt litterær Salon og nød Sommeren i smukke Landsteder ved Lyngby og Furesøen. Da var der Velstand i Slægten, og den blomstrede længe, helt ind i andet Bind, "Valeur & Krüger", hvor vi hører om Engländerkampene og den fattige Tid, der fulgte efter, og hører om denne Tids Indflydelse paa Slægten, der ribbes for mange af dens stolte Håndelsidealer. Videre følger vi Slægten i "Dæmringstider" under Frederik den Sjettes sidste landsfæderlige Regeringsaar, der ikke tillod Frihedsspirene at udfolde sig. Slægten er allerede nu begyndt at forfalde. Men saa kommer "Naadensaar": Tiden mellem de to slesvigske Krige, da den politiske Opvaagen er sket, da Begjæringen er let at vække og man synger for det skandinaviske Broderskab og hylder nationalliberale Ideer. Slægten kunde maaske efter have rejst sig, men saa kommer den dybe Skuffelse i 1864, og i sidste Bind, "Nederlagets Børn", forstaar vi, at saa godt som al Marv og Kraft er pint ud af Slægten, den staar under den lange Forfatningskamp splittet og med meget forskellig Opfattelse af den nye Tid, hvis Morgenrøde den skuer.

Om det store Værks Lide har Forfatterinden engang skrevet, at den kan udtrykkes i disse Ord af en af dens Hovedpersoner: "Jeg tror ikke, man kan købe Lykken for sine Efterkommere, den maa erhverves af hver især." "Edwards-gave" har sin Plads i vor Litteratur som et Storstværk, fordi det med sand digterisk Intuition giver et Spejlbillede af vigtige Faser i dansk Kulturhistorie fra omkring 1750 til Forfatters Aar 1894 og fører et straalende Galleri af Menneskeskikkelser, af levende Tidstyper frem for vore Øjne. Ingen, som for Alvor vil sætte sig ind i dette Afsnit af vort Lands Historie, kommer udenom "Edwards-gave".

Værket er skrevet af en Kvinde, der er Hustru og Moder. Netop derfor rummer det den dybeste Forstaaelse af alt menneskeligt, i Glæde og Sorg, i Fortrin og Fejl, i Højhed og Fald. Det er skrevet af en Kvinde, der engang har sat denne Devise for sit Forfatterskab:

Gaa, om Jorden dine Fodder brænder, Tro, om Spotten sender dig sit Smil, Træd den Sti, som ingen anden kender.

Troens Vilje under intet Hvil. Den er Blodets Hvijsen i dine Aarer, Den er Vindens Susen om din Gang. Der, hvor en gik frem i Tro og med Taarer, Tusinder skal vandre under Sang. Vidar Bruun

"Okkara" TOILETSÆBER er drøje, billige, og har den Parfume, som De synes om.

TÍBINDI UTTANÍFRÁ

Úr Suðuramerka

frættist, at i Buones Aires hava socialdemokratrar vunnid bæði í parlament og kommunu, so teir har hava avgjort fleirtal. — Fyrst London, og so nú hövuds-býurin í Argentína — brátt koma fleiri stórbýir aftaná, og tó ljóðar bæði her og aðrastaðni frá, at socialismar gengur aftur á höndina.

Ólukka í Jungoslavien.

Stór kolagrov niðurdattin nokkur og tredivu eru deyð. Seks komin aftur til lífs. Mong enn, sum teir ikki vita um eru deyð ella kanska livandi. Róyni verður at bjarga.

Sjómannsstreikan

er endað, arbeidd verður upp- afturtíð í morgin tíðliga (mínamorgunin). Fyrbotararnir eisini komin á samt um, at enda streikuna. Teir byrja eisini í morgin. — Alt hetta við teimum treytum, at teir aftur koma inn í dag arbeidd, teir vóru í.

Slaktariarbeiðararnir

hava endað teirra streiku, taka við aftur tírs morgunin.

Hin gítli norðmaðurin Carsten Borchgrevink er deyður.

Bæði í 1894 og 95 var hann við á suðupolsferð. Hann var fyrsti maður, ið lá vetur yvir á fastlandinum við suðupolin, og kom í 1900 so langt suður sum til 78° 50' breiddu. So langt suðuri hevði eingin verið fyrr. — Borchgrevink var foddur í 1864 og varð hann soleiðis um 70 ára gamal.

Smá hugskot.

Danska grundlógin boðar frá, at einafurð skal alt hetta, sum eitur "Ordener, Títtel og Rang" kvettast av. Hesi lyftir hava skapað gleði í mítt gamla demokratiska hjarta — men nú eri eg farin at hugsa annarleiðis, ljótt er at siga frá! — og mangur góður maður vil ivaleyst finnast stórliga at tí eg sigi: Eg haldi tað var betur, at ríkisráðharrarnir dansku enn høvdu teir gomlu excellence-títtlarnar, enn at ein og hvør, bara hann fær sær nakrar kentar socialdemokratiskar fjáðrar, fer dundrandi inn á teir og sigur ta við teir, — í mínum gamla-dags oyrum ljóðar tað óhóskandi, at einstakur maður ella felag t.d. skrivur ella telegraferar niðurtíl forsetisráðharran og sigur: "tú, Stanning . . ." Bróðurskapurin er góður, víst so, men mátskalt við!

Per.

Toiletsæben „Okkara“ er den fineste fine og den billigste billige af al Toiletsæbe.

Selv- stændigt Arbejde!

Ca. 8 Kr. daglig kan tjenes af Mænd og Kvinder ved Salg af paaetegning Broderier og Hjemmesyning. Prøvearbejde sendes overalt.

Haandgerningshuset Aalborg, Danmark.

Vi fremstiller nu færøsk Smelteost den er fed velsmagende og billig.

A/S Thorshavns Mælkeforsyning & Margarinefabrik.

Paa Opfordring

sender vi diskret Prøveandeng hygiejniske Arter samt Præstet portfor med Indsendelse af 2 Kr. i Præstet, Kun Kvællevarer. Skriv straks til Medicin-Forlaget, København V. No. 98.

Rita Stangsæbe kan bruges til alt — bør bruges af alle —

SMØRPRISEN

er nedsat med 17 Øre pr. Kg. A/S Thorshavns Mælkeforsyning & Margarinefabrik.

Licitation.

Opførelsen af en Lærerbolig i Strænder udbydes herved i Henshold til Tegning, Beskrivelse og Betingelser, som mod et Deposition af 5 Kr. udlånes hos H. C. W.-Torgård, Tórshavn, eller under tegnede Forstanderskab.

Tilbud indgives til et af nævnte Steder inden Onsdag den 2. Maj d. A. Kl. 17, og der kan afgives Tilbud paa enten hele Arbejdet i samlet Entreprice eller fagvis, som i Beskrivelsen opdelt.

Forstanderskabet for Sjøv Sogns Kommune.

Vor Krone Margarine overgaar al anden Margarine i Kvalitet og Velsmag.

A/S Thorshavns Mælkeforsyning & Margarinefabrik.

BAZAR

Sæfremt Tilladelse opnaas, vil der Olaj 1934 blive afholdt Bazar med Tombola og Bortlodning til Fordel for Thorshavn Totalafholdforening.

Gaver, store eller smaa, modtages med Taknemmelighed af under tegnede Medlemmer af Komitéen.

Thorshavn, den 9. April 1934.

C. C. Danielsen, Jacob Wilhelmsen, Fru Elisabeth Henriksen, Hansina Rein, Hansina Hansen, Dagmar Johansen, Jacobina Vilhelmsen, Julianne Mortensen, Maren K. Christiansen, Kathrina Vilhelmsen, Andrea Poulsen, Sofie Mørkøre, Frk. Susanna Nielsen, Elisabeth Jacobsen, Helena Mortensen, Poulna Joensen, Frk. Hansina Joensen, Fru Johanna Jensen, Poula Mikkelsen, Julianne Rasmussen, Gerda Reinhardt, Olivia Jacobsen, Frk. Bette Johansen, Fru Sofie Arge, Fru Emil Olsen, Frk. Petra Thomsen, Poula Mørkøre, Poul F. Nielsen, Jacob A. Petersen, Jacob Christiansen, Joen Mortensen, Jacob Mørkøre, Ingvar Jacobsen, Johs. O. Joensen, Herluf Johansen, Alfred M. Rasmussen, Lærer Jacob Wenningssted, Haldórsv., Lærer Sune Traber, Vestm., M. A. Jacobsen.

66 Skridt fra Statsvejen
nedad Bogota og De er ved ANDRÉ
ANDRESEN Reparationsværksted,
hvor De faar alt almindeligt Klejnsmede-
arbejde, Dreje- og Borearbejder, samt
Autogensvejsning udført.

HAVNAR KOL- & CEMENTHANDIL

KUL

COKES

BRÆNDE

TLF. 208.

Útgevarar: Javnaðarmannafelag.
Bláðstjórti við ábyrgd: H. M. Jacobsen.
Prentsmiðja B. Z. Jensens, Tórshavn.